

OK 3 ✓

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

Факультет філології, психології та педагогіки

Кафедра загального мовознавства та іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

Богдан КОРОБКО

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ ТА КОМПАРАТИВІСТИКА»

(назва навчальної дисципліни)

Підготовки

Магістра

(назва рівня вищої освіти)

Освітньої програми

«Англійська мова та зарубіжна література в закладах освіти»

Спеціальності

A4 Середня освіта

(код і назва спеціальності)

**Полтава
2025 рік**

Робоча програма навчальної дисципліни **«Теорія літератури та компаративістика»** для студентів спеціальності **А4 Середня освіта** другого (магістерського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньої програми **«Англійська мова та зарубіжна література в закладах освіти» 2025 року.**

Розробник: Чередник Л. А., доцент кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Погоджено:

Гарант ОП «Англійська мова та зарубіжна література в закладах освіти»

 Світлана ГАЛАУР

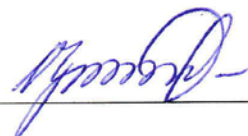
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Завідувачка кафедри загального мовознавства та іноземних мов Аліна БОЛОТНІКОВА
«28» серпня 2025 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Голова навчально-методичної комісії факультету Віктор ЧЕРНИШОВ
«28» серпня 2025 року

© Чередник Л.А., 2025 рік

© Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка, 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		форма навчання
		денна
Кількість кредитів – 5	Галузь знань А Освіта	обов’язкова
Загальна кількість годин – 150		
Модулів – 1	Спеціальність А4 Середня освіта	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
		Семестр
		1-й
		Лекції
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>магістр</u>	14 год.
		Практичні
		38 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		98 год.
		Індивідуальна робота: 0 год.
	Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 52/98

2. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни обов'язкової підготовки «Теорія літератури та компаративістика» є засвоєння системних знань про літературний процес і літературно-художній твір як основну його одиницю; вироблення навиків сучасного аналізу літературного твору як явища мистецтва; вивчення основних літературознавчих шкіл XIX-XXI ст., розуміння основних закономірностей літературного процесу; ознайомлення з основними поняттями порівняльних студій; дати уявлення про світовий літературний процес у єдності універсального і неповторного; навчити здійснювати порівняльний аналіз літератур, окремих письменників та художніх текстів.

Завдання дисципліни спрямовані на формування у студентів таких **компетентностей:**

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6 Здатність поважати та цінувати власну національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; репрезентувати національну культурну ідентичність, творчо самовиражатися.

ЗК 7 Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, володіння навичками критичного мислення у процесі пошуку, оброблення та аналізу інформації.

ЗК 8 Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 7 Здатність планувати та організовувати наукове дослідження, творчий проєкт, обґрунтовувати, узагальнювати, оформляти згідно із сучасними вимогами та презентувати їхні результати, послуговуючись відповідним методологічним інструментарієм, та дотримуватися вимог академічної доброчесності.

СК 10 Здатність використовувати в професійній діяльності для організації успішної комунікації системні знання історії та теорії літератури, еволюції напрямів, жанрів і стилів, а також знання про основних представників вітчизняної та зарубіжної літератури, художні явища, тенденції розвитку літературного процесу, формувати в здобувачів освіти моральні та ціннісні орієнтації, усвідомлення особистих відчуттів, почуттів та емоцій.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни є дисципліни, що формують основу підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Формулювання результатів навчання базується на програмних результатах навчання відповідно до освітньої програми «Англійська мова та зарубіжна література в закладах освіти», а саме:

ПР 3 Розуміти загальні властивості літератури як мистецтва слова та її роль у міжкультурній взаємодії, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПР 4 Досліджувати та пояснювати зміст і значення літературних текстів, як українських, так і зарубіжних, виявляючи їхні унікальні риси та роль у розвитку літератури.

ПР 5 Використовувати наукову, довідкову, методичну літературу рідною та іноземною мовами, сучасні методи обробки інформації для здійснення педагогічних досліджень в галузі професійної діяльності, критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання має бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій відмінювання	Рівень компетентності
90-100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82-89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74-81	C	Добре	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу,	Достатній , Конкретний рівень, за вивченим матеріалом

			що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення	робочої програми дисципліни.
64-73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60-63	E	Достатньо	Здобувач має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються	Середній, що є допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.

			з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	
35-59	FX	Незадовільно, з можливістю повторного складання екзамену/заліку.	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у Здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0-34	F	Незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- ✓ **поточний контроль**
 - усне опитування
 - виконання практичних завдань
 - виконання самостійних завдань
- ✓ **підсумковий контроль**
 - екзамен.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сучасна наука про літературу: традиції і сьогодення

Тема 1. Теорія літератури як галузь літературознавства

Місце теорії літератури серед інших літературознавчих дисциплін (історія літератури, літературна критика, методологія літературознавства, літературознавча компаративістика, лінгвістика, філософія, психологія, культурологія). Основні концепції сутності літератури XX-XXI ст. у дискусіях з теорії літератури, множинність методологій сучасного літературознавства. Українське літературознавство: у пошуках теорії.

Практичне заняття № 1

Тема 2. Розвиток теоретико-естетичної думки від античності до сьогодення

Концепція мистецтва Аристотеля. Мімезис і катарсис. Філософія мистецтва Горация. Раціоналістична концепція мистецтва Н. Буало.

Теорія мистецтва у працях викладачів Києво-Могилянської академії.

Міфологічна школа у літературознавстві та фольклористиці. Зародження міфологічного літературознавства і фольклористики у Німеччині (брати Грімм). Філософія «природної релігії» братів Шеллінгів. Міфологічні ідеї літературознавства у працях П.Куліша, М. Максимовича. І. Франко і проблеми розвитку міфологічної школи.

Роль естетичних концепцій і мистецтва у романтиків. Теорія літератури у реалістів.

Основні ознаки біографічного підходу до аналізу літературного твору. Теорія біографічного аналізу літературних творів Ш. Сент-Бева. Особливості функціонування біографічного аналізу літературних творів у літературознавчій спадщині І. Франка.

Філософія позитивізму та її вплив на філософські ідеї І. Тена. Праці Г. Лессінга.

Основні напрями сучасного літературознавства(структуралізм і постструктуралізм; рецептивна естетика й герменевтика; культурологічні та міждисциплінарні підходи (феміністична критика, постколоніальні студії, гендерні та когнітивні підходи).

Інтердисциплінарні та новітні концепції література в контексті культурних і медіадосліджень; цифрові гуманітарні науки (Digital Humanities) і нові методи текстового аналізу; екокритика та memory studies.

Актуальні проблеми й перспективи розвитку «розмиття» меж між літературознавством і культурологією; поєднання класичних та інноваційних методологій; значення для сучасного гуманітарного знання.

Практичне заняття № 2

Практичне заняття № 3

Тема 3. Проблеми літературної генології

Поняття генології у структурі літературознавства. Місце в системі теорії літератури. Актуальність проблеми для сучасної філології.

Історія становлення літературної генології. Антична поетика (Аристотель, Платон, Гораций). Класицистична концепція жанрів.

Розвиток у XIX–XX ст.: романтизм, реалізм, формалізм, структуралізм.

Основні теоретичні проблеми. Визначення жанру. Жанр як форма і жанр як функція. Межі між родом і жанром: проблема класифікації.

Жанрова система та її динаміка. Сталість і змінність жанрових форм.

Виникнення нових жанрів у літературі.

Сучасні виклики літературної генології. Гібридні жанри та інтержанровість. Постмодерністські практики руйнування жанрових меж. Вплив масової культури та медіа на жанрову систему.

Порівняльна генологія (міжлітературні зв'язки). Інтермедіальна перспектива (жанр і кіно, театр, цифрові медіа). Когнітивна й культурологічна інтерпретація жанру

Дослідження жанрової системи в українському літературознавстві. Проблеми класифікації жанрів у національній літературі.

Сучасні літературні практики (літблоги, фанфікшн, жанрові експерименти).

Практичне заняття № 4

Практичне заняття № 5

Практичне заняття № 6

Тема 4. Художній твір як єдність змісту і форми.

Поняття змісту і форми в мистецтві. Дискусії про пріоритет змісту чи форми в історії літературознавства. Єдність змісту та форми як специфіка художньої літератури.

Образ як основна категорія мистецтва і літератури. Відмінність художнього образу від наукового поняття й буденного уявлення. Роль образу у створенні художньої цілісності твору.

Види літературно-художнього образу. Образ автора, оповідача, персонажа. Образ предметний, пейзажний, подієвий. Індивідуальний та типізований образ. Образ-символ, образ-архетип. Специфіка образів у поезії, прозі, драмі.

Значення категорії художнього образу для літературознавства. Образ як ключ до інтерпретації літературного твору. Сучасні перспективи дослідження художнього образу.

Літературознавчий аналіз тексту художнього твору.

Практичне заняття № 7

Практичне заняття № 8

Практичне заняття № 9

Змістовий модуль 2. Компаративні студії: методологія аналізу літературних і культурних процесів

Тема 5. Порівняльне літературознавство в системі наукових дисциплін про літературу

Предмет і завдання порівняльного літературознавства.

Особливості й теоретичні основні категорії порівняльного методу. Структура літературної компаративістики як науки.

Взаємини компаративістики з іншими галузями: теорією літератури, історією національної і світової літератур, мистецтвознавством, культурологією, постколоніальними студіями. Пізнавальні функції компаративістики та гуманітарна її роль у сучасному світі.

Українська компаративістика: традиції і сучасність.

Практичне заняття № 10

Практичне заняття № 11

Практичне заняття № 12

Тема 6. Порівняльно-історичний та типологічні підходи до зіставного вивчення національних літератур

Типи генетично-контактних зв'язків: зовнішні контакти (особисті стосунки між письменниками, літературні салони, об'єднання тощо) і внутрішні зв'язки (вплив і рецепція). Компоненти процесу творчого спілкування, взаємодія між джерелом творчих імпульсів і естетичним середовищем сприймача. Види рецепції (продовження традицій і новаторське їх оновлення, наслідування і відштовхування, залежність і суперництво, концентрація і розпорошення).

Літературні внутрішньо- і міжнаціональні впливи на рівні окремих творів, творчих індивідуальностей, стилевих напрямів, жанрових форм, літературних епох. Опосередковані літературні контакти. Категорія впливу в історичному розрізі: класицистична теорія наслідування; романтичний культ творчої оригінальності; «впливобогія» доби позитивізму; концепція психологічного конфлікту між залежністю від

традиції і прагненням неповторності («Страх впливу» Г. Блума); постмодерна теорія симулякру та інтертексту.

Типологічні спільності в розвитку літератур. Виникнення типологічних спільностей (схожостей, збігів, аналогій, подібностей) і їх функціонування. Ступені і форми типологічних спільностей.

Типологія подібностей на тематичному, жанровому, образному, стильовому рівнях.

Труднощі розмежування контактено-генетичних зв'язків і спорідненостей типологічного типу.

Взаємопов'язаність і взаємодія генетико-типологічних зв'язків і типологічних спільностей у розвитку літератури.

Практичне заняття № 13

Практичне заняття № 14

Практичне заняття № 15

Тема 7. Концепція інтертекстуальності в літературній компаративістиці

Концепція інтертекстуальності в сучасному порівняльному літературознавстві.

Стилістичні форми вияву міжтекстуальних зв'язків: алюзія і ремінісценція, парафраза, цитата, колаж, пастіш, пародія, травестія, жанрова і метрична стилізація тощо.

Постструктуральна концепція інтертекстуальності Ю. Крістєвої.

Визначення інтертексту за Р. Бартом.

Типологія Ш. Гривеля: інтертекст (експліцитні та імпліцитні відсилання від одного тексту до іншого; ремінісценції, цитати тощо); контекст (близький і далекий; внутрішній і зовнішній; іншими словами, ситуація, продуктом якої завжди є будь-яке висловлювання); «загальний текст» (усе, що створене у світовій літературі на момент прочитання певного тексту і актуалізовано в пам'яті читача).

Постмодерний текст як поле інтертекстуальної гри.

Практичне заняття № 16

Практичне заняття № 17

Практичне заняття № 18

Практичне заняття № 19

8. Структура навчальної дисципліни

а) для денної форми навчання

	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Сучасна наука про літературу: традиції і сьогодення						
Тема 1. Теорія літератури як галузь літературознавства.	12	2	2			8
Тема 2. Розвиток теоретико-естетичної думки від античності до сьогодення.	16	2	4			10
Тема 3. Проблеми літературної генології.	18	2	6			10
Тема 4. Художній твір як єдність змісту і форми.	28	2	6			20
Разом за змістовим модулем 1	74	8	18			48

Змістовий модуль 2. Компаративні студії: методологія аналізу літературних і культурних процесів						
Тема 5. Порівняльне літературознавство в системі наукових дисциплін про літературу.	22	2	6			14
Тема 6. Порівняльно-історичний та типологічні підходи до зіставного вивчення національних літератур.	28	2	6			20
Тема 7. Концепція інтертекстуальності в літературній компаративістиці.	26	2	8			16
Разом за змістовим модулем 2	76	6	20			50
Усього годин	150	14	38			98

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми
	Семінарські заняття не передбачені	

10. Перелік питань для практичних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми
1	Теорія літератури як галузь літературознавства 1. Місце теорії літератури серед інших літературознавчих дисциплін (історія літератури, літературна критика, методологія літературознавства, літературознавча компаративістика, лінгвістика, філософія, психологія, культурологія). 2. Основні концепції сутності літератури XX-XXI ст. у дискусіях з теорії літератури, множинність методологій сучасного літературознавства. 3. Українське літературознавство: у пошуках теорії. 4. Практичне завдання.	2
2	Розвиток теоретико-естетичної думки від античності до сьогодення 1. Концепція мистецтва Аристотеля. Мімезис і катарсис. Філософія мистецтва Горация. 2. Раціоналістична концепція мистецтва Н. Буало. 3. Теорія мистецтва у працях викладачів Києво-Могилянської академії. 4. Міфологічна школа у літературознавстві та фольклористиці. Зародження міфологічного літературознавства і фольклористики	2

	у Німеччині (брати Грімм). Філософія «природної релігії» братів Шеллінгів. Міфологічні ідеї літературознавства у працях П.Куліша, М. Максимовича. І. Франко і проблеми розвитку міфологічної школи. 5. Роль естетичних концепцій і мистецтва у романтиків. Теорія літератури у реалістів. 6. Практичне завдання.	
3	Розвиток теоретико-естетичної думки від античності до сьогодення 1. Основні ознаки біографічного підходу до аналізу літературного твору. Теорія біографічного аналізу літературних творів Ш. Сент-Бева. Особливості функціонування біографічного аналізу літературних творів у літературознавчій спадщині І. Франка. 2. Філософія позитивізму та її вплив на філософські ідеї І. Тена. Праці Г. Лессінга. 3. Основні напрями сучасного літературознавства (структуралізм і постструктуралізм; рецептивна естетика й герменевтика; культурологічні та міждисциплінарні підходи (феміністична критика, постколоніальні студії, гендерні та когнітивні підходи). 4. Інтердисциплінарні та новітні концепції література в контексті культурних і медіадосліджень; цифрові гуманітарні науки (Digital Humanities) і нові методи текстового аналізу; екокритика та memory studies. 5. Актуальні проблеми й перспективи розвитку «розмиття» меж між літературознавством і культурологією; поєднання класичних та інноваційних методологій; значення для сучасного гуманітарного знання. 6. Практичне завдання.	2
4	Проблеми літературної генології 1. Поняття генології у структурі літературознавства. Місце в системі теорії літератури. Актуальність проблеми для сучасної філології. 2. Історія становлення літературної генології. Антична поетика (Аристотель, Платон, Горацій). Класицистична концепція жанрів. 3. Розвиток у XIX–XX ст.: романтизм, реалізм, формалізм, структуралізм. 4. Практичне завдання.	2
5	Проблеми літературної генології 1. Основні теоретичні проблеми генології. Визначення жанру. 2. Жанр як форма і жанр як функція. 3. Межі між родом і жанром: проблема класифікації. 4. Жанрова система та її динаміка. Сталість і змінність жанрових форм. 5. Виникнення нових жанрів у літературі. 6. Практичне завдання.	2
6	Проблеми літературної генології 1. Сучасні виклики літературної генології. 2. Гібридні жанри та інтержанровість. Постмодерністські практики руйнування жанрових меж. Вплив масової культури та медіа на жанрову систему.	2

	3. Порівняльна генологія (міжлітературні зв'язки). Інтермедіальна перспектива (жанр і кіно, театр, цифрові медіа). Когнітивна й культурологічна інтерпретація жанру. 4. Дослідження жанрової системи в українському літературознавстві. Проблеми класифікації жанрів у національній літературі. 5. Сучасні літературні практики (літблоги, фанфікшн, жанрові експерименти). 6. Практичне завдання.	
7	Художній твір як єдність змісту і форми 1.Поняття змісту і форми в мистецтві. Дискусії про пріоритет змісту чи форми в історії літературознавства. 2.Єдність змісту та форми як специфіка художньої літератури. 3.Мова художнього твору.Форми організації художньої мови(вірш і проза). 4.Поняття про види віршування. Ритм. Стопа. Види рим. Способи римування. 5. Практичне завдання.	2
8	Художній твір як єдність змісту і форми 1.Образ як основна категорія мистецтва і літератури. Відмінність художнього образу від наукового поняття й буденного уявлення. Роль образу у створенні художньої цілісності твору. 2. Види літературно-художнього образу. Образ автора, оповідача, персонажа. Образ предметний, пейзажний, подієвий. Індивідуальний та типізований образ. Образ-символ, образ-архетип. 3.Специфіка образів у поезії, прозі, драмі. 4. Практичне завдання.	2
9	Художній твір як єдність змісту і форми 1.Значення категорії художнього образу для літературознавства. Образ як ключ до інтерпретації літературного твору. 2.Сучасні перспективи дослідження художнього образу. 3. Літературознавчий аналіз тексту художнього твору. 4. Практичне завдання.	2
10	Порівняльне літературознавство в системі наукових дисциплін про літературу 1.Предмет і завдання порівняльного літературознавства. 2.Особливості й теоретичні основні категорії порівняльного методу. Структура літературної компаративістики як науки. 3. Взаємини компаративістики з іншими галузями: теорією літератури, історією національної і світової літератур, мистецтвознавством, культурологією, постколоніальними студіями. 4.Пізнавальні функції компаративістики та гуманітарна її роль у сучасному світі. 5.Українська компаративістика: традиції і сучасність. 6. Практичне завдання.	2
11	Імагологія як галузь компаративістики 1.Імагологія як галузь компаративістики, проблематика досліджень і категоріальний апарат. 2. Проблема національного характеру і національний образ світу. 3. Національні образи народів у рецепції інших етносів та регіонів, їхня структура та функціонування. 4.Художній образ чужинця та ідеологізований його стереотип у	2

	літературі XX ст.: повага до Іншого, етнічна толерантність, діалогічність культур і насторожене бачення один одного крізь призму поляризованих категорій ми/вони, свій/чужий. 5. Практичне завдання.	
12	Переклад як теоретична проблема 1.Переклад як форма міжкультурних контактів. Основні категорії й проблеми теорії перекладу: перекладач – текст – реципієнт (комунікативний, семіотичний аспекти проблеми). 2.Переклад як форма міжлітературних взаємин. Історичні форми і різновиди перекладу: власне переклад, адаптація, переробка, переспів. 3.Критерії точності (ступеня наближення до оригіналу). Буквальний і творчий переклад. Тенденції націоналізації оригіналу і якомога точнішого його відтворення в перекладі. 4.Роль перекладу у розвитку літератури і міжнаціональних літературних взаємин. 5.Українська школа перекладу: її історія і сучасний стан. 6. Практичне завдання.	2
13	Порівняльно-історичний підхід до зіставного вивчення національних літератур 1.Типи генетично-контактних зв'язків: зовнішні контакти (особисті стосунки між письменниками, літературні салони, об'єднання тощо) і внутрішні зв'язки (вплив і рецепція). 2.Компоненти процесу творчого спілкування, взаємодія між джерелом творчих імпульсів і естетичним середовищем сприймача. 3.Види рецепції (продовження традицій і новаторське їх оновлення, наслідування і відштовхування, залежність і суперництво, концентрація і розпорошення). 4.Практичне завдання.	2
14	Порівняльно-історичний підхід до зіставного вивчення національних літератур 1.Літературні внутрішньо- і міжнаціональні впливи на рівні окремих творів, творчих індивідуальностей, стильових напрямів, жанрових форм, літературних епох. Опосередковані літературні контакти. 2.Категорія впливу в історичному розрізі: класицистична теорія наслідування; романтичний культ творчої оригінальності; «впливобогія» доби позитивізму; концепція психологічного конфлікту між залежністю від традиції і прагненням неповторності («Страх впливу» Г. Блума). 3. Постмодерна теорія симулякру та інтертексту. 4. Практичне завдання.	2
15	Типологічні підходи до зіставного вивчення національних літератур 1.Типологічні спільності в розвитку літератур. Виникнення типологічних спільностей (схожостей, збігів, аналогій, подібностей) і їх функціонування. Ступені і форми типологічних спільностей. 2.Типологія подібностей на тематичному, жанровому, образному, стильовому рівнях. 3.Труднощі розмежування контактено-генетичних зв'язків і спорідненостей типологічного типу. 4.Взаємопов'язаність і взаємодія генетико-типологічних зв'язків і	2

	типологічних спільностей у розвитку літератури. 5. Практичне завдання.	
16	Традиційні сюжети та образи 1.Поняття традиційних сюжету, образу, мотиву. Специфіка традиціоналізації сюжетів і образів. 2.Взаємозв'язки традиційних сюжетів і образів. 3.Класифікація традиційних образів та сюжетів відповідно до джерел походження. 4.Процес становлення, розвитку та функціонування традиційних образів та сюжетів. 5. Практичне завдання.	2
17	Концепція інтертекстуальності в літературній компаративістиці 1.Концепція інтертекстуальності в сучасному порівняльному літературознавстві. 2.Стилістичні форми вияву міжтекстуальних зв'язків: алюзія і ремінісценція, парафраза, цитата, колаж, пастіш, пародія, травестія, жанрова і метрична стилізація тощо. 3.Постструктуральна концепція інтертекстуальності Ю. Крістевої. 4.Визначення інтертексту за Р. Бартом. 5. Практичне завдання.	2
18	Концепція інтертекстуальності в літературній компаративістиці 1.Типологія Ш. Гривеля: інтертекст (експліцитні та імпліцитні відсилання від одного тексту до іншого; ремінісценції, цитати тощо); контекст (близький і далекий; внутрішній і зовнішній; іншими словами, ситуація, продуктом якої завжди є будь-яке висловлювання); «загальний текст» (усе, що створене у світовій літературі на момент прочитання певного тексту і актуалізовано в пам'яті читача). 2.Постмодерний текст як поле інтертекстуальної гри. 3.Сучасна компаративістика та сфери мистецтв і культури. Інтермедіальність в сучасних компаративних студіях. Дослідження мистецтва та інших сфер духовної культури в порівняльному літературознавстві. Рівні взаємопроникнення мистецтв у структурі літературного твору. Компаративні культуральні студії. 4. Практичне завдання.	2
19	Літературний процес 1.Загальне поняття про літературний процес. 2.Поняття про художній метод. 3.Літературні напрями і стилі. 4.Внутрішні фактори розвитку літературного процесу(традиції та новаторство; запозичення; наслідування; пародіювання; ремінісценція; епігонство тощо). 5. Практичне завдання.	2
	Усього годин	38

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми
	Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: засвоїти концептуальні положення і категорії сучасного літературознавства, закономірності розвитку літературного процесу; висвітлити основні закономірності розвитку літературного процесу; навчити аналізувати художній твір з урахуванням досягнень сучасного літературознавства; складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання іспиту за контрольними питаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми
1	Теорія літератури в системі літературознавчих дисциплін.	6
2	Історіографія теоретико-літературознавчої думки.	6
3	«Мистецтво поетичне» Н. Буало – зразок поетики класицизму.	6
4	«Лаокоон» Г. Е. Лессінга – зразок естетики Просвітництва.	6
5	Використання біографічних підходів до аналізу твору в українському літературознавстві.	6
6	І. Франко – теоретик культурно-історичної школи у літературознавстві.	6
7	Праці О. Потебні та І. Франка з проблем психології творчості.	6
8	Сучасні моделі літературознавчого аналізу.	8
9	Міфологічний метод у літературознавстві.	6
10	Біографічний метод аналізу художнього твору.	6
11	Проблеми літературної генології.	6
12	Критерії поділу літератури на роди.	6
13	Поняття поетики літературного твору.	6
14	Пізнавальні функції компаративістики та гуманітарна її роль у сучасному світі.	6
15	Типологія літературних напрямів і стилів.	6
16	Історія порівняльного літературознавства в Україні.	6
	Усього годин	98

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, практичних занять, індивідуальних та групових консультацій, практичні – при проведенні практичних занять та виконанні лабораторних робіт.

Під час проведення лекцій та практичних занять використовуються такі словесні методи як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація.

Методи навчання, які дозволяють формувати soft skills (робота в команді, робота в малих групах, дискусії тощо).

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому занятті.

Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять або самостійної роботи для дистанційної форми здобуття освіти, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів.

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

16. Розподіл балів, які отримують студенти
Нарахування балів з навчальної дисципліни
«Теорія літератури та компаративістика»
за видами робіт
денна форма навчання

Види робіт/контро лю	Перелік тем																		
	Тема 1. Теорія літератури як галузь літературознавства		Тема 2. Розвиток теоретико-естетичної думки від античності до сьогодення		Тема 3. Проблеми літературної генології		Тема 4. Художній твір як єдність змісту і форми.		Тема 5. Порівняльне літературознавство в системі наукових дисциплін про літературу		Тема 6. Порівняльно- історичний та типологічні підходи до зіставного вивчення національних літератур		Тема 7. Концепція інтертекстуальності в літературній компаративістиці						
	Змістовий модуль 1										Змістовий модуль 2								
	Практичне заняття																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Опитування	1		1	1		1		1	1		1	1	1	1			1		1
Виконання практичних завдань	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Виконання завдань самостійної роботи	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Всього за темами	3	2	3	3	2	3	2	3	3	2	3	3	3	3	2	2	3	2	3
Всього за	24									26									

модулями 1-2		
Екзамен		50
Всього за результатам и вивчення навчальної дисципліни		100

Шкала та критерії оцінювання опитування

Бали	Критерії оцінювання
1	Здобувач/ка добре володіє науково-понятійним апаратом, може самостійно наводити приклади. Питання розкрито повністю, витримано всі структурні елементи доповіді, на рівні аргументація – контраргументація та висновків, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
0,5	Здобувач/ка добре володіє науково-понятійним апаратом, може наводити приклади, але потребує допомоги викладача. Питання розкрито повністю, але є порушення структурних елементів доповіді, на рівні аргументація – контраргументація та висновків, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
0	Відсутність підготовленої доповіді, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,5	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти результатами складання
екзамену**

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
2. Питання. (макс. по 25 балів)	20-25	Питання розкрито повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	16-19	Питання розкрите, матеріал викладено у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	10-15	Питання розкрито загалом, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	7-9	Питання розкрито загалом, але порушено логіку викладення і допущено багато помилок у відповідях щодо понятійного апарату дисципліни, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	4-6	Питання розкрито неповно, порушено логіку викладення і допущено багато суттєвих помилок у відповідях щодо теоретичних питань і понятійного апарату дисципліни, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	0-3	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	
60 – 63	E – достатньо	3 – задовільно
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

- при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності);

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді під час занять, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів у випадку екзамену), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Чередник Л.А. Методичні вказівки до практичних занять із дисципліни «Теорія літератури та компаративістика» для студентів спеціальності А4 «Середня освіта», другого (магістерського) рівня вищої освіти. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2025. 26 с.

18. Рекомендована літератури

Базова

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. Марії Зубрицької. Львів : Літопис, 2001. 832 с.
2. Аристотель. Поетика. Київ: Фоліо, 2023. 512 с.
3. Астрахан Н. І. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.
4. Баррі Пітер. Вступ до теорії : літературознавство і культурологія : пер. з англ. О. Погинайко; [наук. ред. Р. Семків]. Київ : «Смолоскип», 2008. 360 с.
5. Галич О.А., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник / За наук. ред. Олександра Галича. Київ: 2001. 488 с.
6. Кустовська І. М. Теорія вітчизняного та світового літературознавства: курс лекцій. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2023. 158 с.
7. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / голова ред. А. Волков. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 634 с.
8. Літературознавча енциклопедія : У 2 т. / авт.-уклад. Ковалів Ю. В. Т. 1. Київ : ВЦ «Академія», 2007.
9. Літературознавчий словник–довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. Київ: Видавничий центр «Академія», 2006. 752 с.

10. Моклиця М. Основи літературознавства. Навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 192 с.
11. Основи теорії літератури : навчальний посібник. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 114 с.
12. Пасечник О. В. Основні підходи щодо класифікації художньої деталі. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-тиріччя проголошення незалежності України та 25-тиріччя прийняття Конституції України)». У 2 т. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 646-648.
13. Поляруш Н. С. Літературна компаративістика: навчально-методичний посібник. Вінниця, 2022. 160 с.
14. Ференц Н. С. Теорія літератури і основи естетики. Навчальний посібник. Київ : Знання, 2014. 511 с.
15. Художній переклад в Україні. Історія української літератури: у 12 т. Т. 7: Література 80-90-х років XIX століття. Кн. 2. Київ: Наукова думка, 2021. С. 168-176.
16. Bassnett S. Culture and Translation. A Companion to Translation Studies. Toronto: Multilingual Matters Ltd., 2022. P. 13–23.
17. Berman A. Translation and the Trials of the Foreign. The Translation Studies Reader. Devon : Florence Production Ltd., 2021. P. 276–289.
18. Literary Theory: An Anthology. Edited by Julie Rivkin and Michael Ryan. Malden, MA: Blackwell Publishing, 2004.

Допоміжна

1. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / За ред. Марії Зубрицької. Львів : Літопис, 2002. 832 с.
2. Безпечний І. Теорія літератури. Київ : Смолоскип, 2009. 388 с.
3. Біловус Л. І. Інтертекстуальність як модус новаторства (на матеріалі творчості І. Світличного та В. Стуса) [Текст] : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.06 - теорія літератури / Л. І. Біловус ; Тернопільський держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка : наук. кер.: Р. Т. Гром'як. Тернопіль, 2003. 172с.
4. Бровко О. Основи компаративістики: навч.-метод. посібник. Луганськ, 2012. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5523/1/O_Brovko_POSIBNYK_GI.pdf
5. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства. Львів: Видавництво: ПАІС, 2005. 234 с.
6. Мочернюк Н. Д. Художній простір у контексті інтермедіальності (поезія та образотворче мистецтво). Питання літературознавства. 2013. № 87. С. 219–229.
7. Чередник Л.А. Поетична рецепція біблійних образів у творчості Григорія Сковороди. Сучасні рецепції світоглядно-ціннісних орієнтирів Григорія Сковороди: колективна монографія / за заг. ред. к. ю. н. Д. С. Луніна. Полтава, 2022. С. 221-230
8. Чередник Л.А. Культура читання в сучасному соціумі. *Феномен бібліотек в сучасному світі* : зб. мат. II Всеукраїнської наук.-практ. конф. з міжнародною участю, м. Маріуполь, 30 вересня 2021 р. / Маріуп. держ. ун-т ; ред. О.В. Булатова, С.В. Безчотнікова; упоряд. В.О. Кудлай, С.Є. Орехова, І.О. Петрова, О.Е. Політевич, О.А.Сивак. Маріуполь : МДУ, 2021. С.24-27.
9. Чередник Л.А. Міжкультурний простір новел кримського періоду Михайла Коцюбинського. *Закарпатські філологічні студії*, 2022 Вип. 23. Т. 2. :Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 233-236.
10. Чередник Л.А. Фактор «Черчилля» Боріса Джонсона як жанрова модель публіцистичної біографії *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 56. Том 4. С. 139-144.

11. Shunqing Cao et al. *New Perspectives on International Comparative Literature*. Cambridge Scholars Publishing, 2023. 238 p.
12. Smethurst P. *The postmodern chronotope: reading space and time in contemporary fiction*. Amsterdam : Rodopi B. V., 2021. 335 p.
13. *Literary Theory and Criticism: An Oxford Guide* / Ed. Patricia Waught. New York: Oxford University Press, 2006.
14. Castle, Gregory. *Blackwell Guide to Literary Theory*. Malden, MA: Blackwell Publishing, 2007.

19. Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=6036>
2. «Наукові записки НаУКМА. Літературознавство». URL: <http://nrplit.ukma.edu.ua/>
3. Сучасні літературознавчі студії. URL: <http://literature-studio.knlu.edu.ua/>